

період до 2020 року, Національного плану дій з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок до восьмої періодичної доповіді України про виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок на період до 2021 р. Міністерством соціальної політики розроблено проект Типового положення про радника з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Хотілося б додати, що в найближчому майбутньому ми будемо мати змогу побачити актуальні національні дослідження гендерних ролей і практик в поліції, що допоможе робити обґрунтовані висновки щодо стану рівності жінок та чоловіків в правоохоронних органах [5].

Література:

1. Гендерна рівність як складова загального принципу рівності
URL: www2.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyky/nvsvy/04_2011/11kmizpr.pdf
2. Гендерна рівність як складова розвитку соціальної держави URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jurnaukdir_2018_79_10
3. Конституція України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30.
4. Жінки в поліції URL: <http://noborders.org.ua/zhinki-v-politsiyi/>
5. Соціально-правові гарантії співробітників сектору безпеки і оборони в контексті гендерної рівності URL: http://www.academy.ssu.gov.ua/ua/page/page_1581345295.htm

Бразалук Вадим Павлович,
курсант факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Сердюк Л.М.,
доцент кафедри теорії та історії держави і права Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ кандидат юридичних наук, доцент

ОРГАНІЗАЦІЯ ІСЛАМСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА: ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ТА ПРАВОВА ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ

Організація ісламського співробітництва (ОІС) (до 28 червня 2011 року ОІК - Організація Ісламська Конференція) є однією з основних організацій, яка здійснює захист прав людини на теренах країн ісламського світу. ОІС є

другою після ООН за чисельним складом міжурядовою організацією, до складу якої входять 57 держав за релігійною ознакою.

Раніше ОІС мала офіційну назву Організація Ісламської Конференції, але 28 червня 2011 року на 38-й сесії Ради міністрів закордонних справ Організації Ісламської Конференції, яка відбувалася в Астані (в наш час м. Нур-Султан - столиця Республіки Казахстан) в період з 28 по 30 червня 2011 р. було прийнято рішення щодо її перейменування [1, с. 110].

Організація Ісламська Конференція була створена ще в 1969 році в м. Рабат (столиця Марокко) на Конференції глав мусульманських держав. Метою створення даної організації стало забезпечення ісламської солідарності в політичній сфері, а також економічній та соціальній сферах, боротьба з колоніалізмом та расизмом, а також підтримка Організації визволення Палестини. Організація ісламського співробітництва на сьогоднішній день відіграє роль найбільшої та найвпливовішої офіційної урядової ісламської міжнародної організації.

Статут Організації Ісламської Конференції був прийнятий в 1974 році, але про права осіб в даному документі йшлося тільки в Преамбулі. На чотирнадцятій Конференції міністрів закордонних справ країн-членів ОІК, яка відбувалася в м. Дакка в період з 6 по 11 грудня 1983 року, було прийнято Даккську декларацію з прав людини в ісламі (резолуцією № 3/14-ORG «Прийняття проекту документа з прав людини в ісламі»). В цьому документі чітко виражено його теологічний аспект, оскільки ним країни-члени ОІК підтверджують віру в Аллаха та в місію пророка Мухаммеда. Що стосується конкретно прав людини в ісламі - в Даккській декларації вони обмежуються такими твердженнями: країни-члени Організації Ісламської Конференції вважають, що фундаментальні права і свободи відповідно до ісламу є невід'ємною частиною ісламської релігії (віри) і ніхто не має права скасувати їх повністю або частково, а також порушувати або ігнорувати їх. В заключній частині Декларації мова йде про те, що всі люди є підданими Аллаха і найбільш улюбленими їм є ті, які служать Його підданам, і ніхто не має переваги над іншим. Декларація носить рекомендаційний характер [2, с. 178].

До 1990 року Організацією Ісламської Конференції не приймалося жодного документа в якому йшлося б про проблеми прав людини в ісламі, але наприкінці грудня 1989 року в м. Тегеран пройшла нарада Комітету юридичних експертів, на якій було підготовлено доповідь для дев'ятнадцятої Конференції міністрів закордонних справ країн-членів Організації Ісламської Конференції, яка відбувалася в липні-серпні 1990 року в м. Каїр. На основі цієї доповіді ОІК було прийнято резолюцію № 49/19-Р, додатком до якої була затверджена "Каїрська декларація з прав людини в ісламі", що є основоположним документом у сфері прав людини для держав, які є членами ОІК.

За своєю структурою Каїрська декларація складається з преамбули та двадцяти п'яти статей. Безпосередньо в преамбулі знаходять відображення позиції Даккської декларації, зокрема, наголос робиться на тому, що дотри-

мання прав людини в ісламі перетворюється в акт поклоніння, а будь-яке порушення є огидним гріхом. У статті 1 Каїрської декларації майже дослівно цитуються положення Даккської декларації в якій сказано про те, що усі люди є однією сім'єю, а члени цієї сім'ї поєднані смиренням перед Аллахом [4]. Наступні статті Каїрської декларації безпосередньо торкаються економічних, політичних, соціальних та цивільних прав.

Неабиякої значущості набули дві останні статті аналізованого міжнародного документу. Стаття 24 фіксує, що всі права і свободи, викладені в Каїрській декларації, визначаються ісламським шаріатом, а ст. 25 проголошує, що ісламський шаріат є єдиним джерелом для тлумачення або пояснення будь-яких статей Каїрської декларації [4]. Зауважимо, що права і свободи, проголошені в Каїрській декларації, за своїм змістом, а також можливістю тлумачення нерозривно "прив'язані" до шаріату та деяким похідним від нього законодавчим актам. Саме цей факт свідчить про те, що даний документ пронизаний традиційним теологічним характером і таким чином, підкреслює його невідповідність юридичній практиці в цій галузі [3, с. 529].

З початку ХХІ-го століття Організація Ісламської Конференції переживає період глибокої модернізації. Так, влітку 2005 року Організацією була прийнята Конвенція про права дітей в ісламі, а вже в березні 2008 року на черговому саміті ОІК, який проходив у м. Дакарі, було прийнято новий Статут організації, в якому чітко відображено правозахисну тематику. В преамбулі цього Статуту йдеться про те, що державами, які є учасниками ОІК, було прийнято рішення сприяти розвитку прав і фундаментальних свобод людини [1, с. 112].

28 червня 2011 року на 38-й сесії Ради міністрів закордонних справ Організації Ісламської Конференції була прийнята резолюція № 2/38-LEG про створення Постійної незалежної Комісії з прав людини ОІК, а додатком до неї став Статут Постійної незалежної Комісії з прав людини Організації ісламського співробітництва. До складу цієї Комісії увійшло 18 експертів. До повноважень Комісії не входить розгляд індивідуальних скарг. Комісія буде займатися дослідженням пріоритетних питань захисту прав людини і координувати зусилля з обміну правозахисною інформацією між державами-членами Організації ісламського співробітництва.

Література:

1. Шуміло І.А. Міжнародна система захисту прав людини: навчальний посібник. Київ: ФОП, 2018. 168 с.

2. О. Коппель. Організація ісламської конференції. Українська дипломатична енциклопедія : у 2-х т. / редкол. Л. В. Губерський (голова) та ін. Київ: Знання України, 2004.

3. Організація Ісламська Конференція. Юридична енциклопедія: у 6 т. / за ред. кол. Шемшученко Ю.С. (відп. ред) та ін. Київ: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2002. Т.4. 720 с.

4. Каїрська декларація про права людини в ісламі : веб-сайт. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_882#Text (дата звернення: 10.04.2021).